

KUTSAL HAÇ (4.04.2021)

Kutsal Haç, Hıristiyan inancında ve Ortodoks Kilisesi ibadetinde eşsiz bir yere sahiptir. O, sevginin ve fedakarlığın sembolüdür ve Dirilişin ön bildirisidir. Hıristiyan sanatını, mimarisini, resimlerini, şiirlerini (ilahilerini) ve müziğini her şeyden çok etkiledi.

İlk hıristiyanlık yıllarından itibaren, kiliselerin her birinin tepesine bir Haç dikilmiş ayrıca mimarisi de haç şeklinde muhteşem kiliseler inşa edildi. İkonostasis¹ ve hıristiyanların ortak ibadetlerinde kullanılan tüm öğeler bir Haç ile dekore edilmiştir. Episkoposlar veya papazların insanları kutsamaları için, zengin bir şekilde dekore edilmiş Haçlar, altarda kutsal sunağın üzerine yerleştirilir. Yeni vaftiz edilen Hıristiyanlar, görünen ve görünmeyen düşmanlardan korunmak ve manevi savaşta güçlenmek için Haç takarlar. Haç, suyu kutsamak için de kullanılır. Kutsal Haç, İsa'nın çarmıha gerilmesinin ve dünyanın kurtuluşu için yaptığı fedakarlığının bir simgesi olarak, Dirilmiş Rabbin boş Mezarını sembolize eden kutsal sunağın arkasında duruyor.

Neredeyse en baştan beri, bir papaz veya episkoposun, eliyle Haç işareti yaparak, inanlıları kutsaması geleneği ortaya çıktı. İlahi Liturji'in başlangıcında, ayini icra eden papaz, Kutsal İncil elinde tutarak ve dua ederek kutsal sunak üzerinde Haç işareti yapar: "Peder'in, Oğul'un ve Kutsal Ruh'un krallığı şimdi ve dâima ve ebetler ebedince mübârektir." der. Aynı şekilde, İncil, Kutsal Armağanlar veya Haçla her kutsamada ve diğer tüm kutsal Gizemlerin icra edilmesinden önce olur.

Müminler de kendilerini Haç işaretiyle kutsayabilirler. Sağ ellerinin üç parmağını birbirine birleştirdikten sonra (Kutsal Üçleme anlamına gelir), alından başlarlar, sonra göğüslerinin altına, devamında ise omuzlarına (sağ omuzdan sola) hareket ederek, bir Haç tasvir ederler. Kendimizi çeşitli durumlarda Haç işareti ile kutsarız, örneğin, kutsal kiliseye girerken ve kutsal ikonaları onurlandırırken, ayrıca her ayından önce ve sonra. İlahi ayinler sırasında, özellikle İlahi Liturji sırasında, örneğin Kutsal İncil ile Küçük Giriş ve Kutsal Armağanlar ile Büyük Giriş'te her sefer, Kutsal İncil'in okunmasından önce ve sonra benzer şekilde hareket ederiz. Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un anılmasında ve özellikle Kutsal Gizemlerin (Komünyon) alınmasından önce ve sonra Haç işareti yapılır.

Haç işareti yapmamamız gereken zamanlar da var, örneğin bir papazın bizi tütsülemesi (sadece eğilmemiz gerekir) veya papazın elinden bir antidor aldığımız (sadece eğilip elini öptüğümüz) zamanlar gibi. Bir episkopos veya papazdan kutsama istediğimizde de aynısını yaparız (sadece eğilip elini öperiz).

---

¹ * **İkonostasi:** Bir Ortodoks Kilisesi'nin mimari açıdan en önem arzeden özelliği ; bir veya daha çok ikon panel sırasından oluşan ve merkezdeki kapılarla (Kutsal veya Kraliyet Kapıları) ve de her yanda bir kapı ile (Diyakonlar kapısı) ile bölünmüş olan İkonostasi'dir. Tipik bir İkonostasi, bir veya daha çok sıra ikonlardan oluşur.

İlâhi ayinlerin dışında veya kiliselerin dışında birçok durumda Haç çıkarmamız mümkündür. Sabah uyandıığımızda ve yatmadan önce bunu yapabiliriz. Haçla, yemeğimizi ve çalışmamızı başlatıp bitirebiliriz. Müminler yolculuktan önce (arabayı çalıştırıp koruma için Tanrı'ya dua ederek) ve her durumda Rab'be şükretmemiz veya bir şey istememiz gerektiğinde Haç işareti yapabilirler. Duaları Haçla mühürlediğimizde, bedenlerimiz ve ruhlarımız Tanrı'ya yönelir.

Bu, kuru, resmi veya gelişigüzel değil, huşuyla yapılmalıdır. Üzerimizdeki Haç simgesini yaptığımız bu kısa anda, zihnimiz ve tüm varlığımız Tanrı'ya yönelmelidir. İhtiyacımız olan her şey için bu şekilde dua etmek mümkündür, ister Tanrı'ya övgü olsun, ister bağışlanma, yardım, koruma isteme olsun.

Tecrübeler, Haç işareti imanla (sıradan Hıristiyanlar tarafından bile) yapıldığında birçok mucizenin gerçekleştiğini göstermektedir. İşte harika bir örnek: bir Hıristiyan tutuklandı ve ardından içmesi için ona ölümcül bir zehir verildi. Kendisi Haç işareti ile bardağı kutsadı, Rab'bin gücünü çağırdı ve zehri içtikten sonra zarar görmedi, böylece Rab'bin sözlerinin doğruluğunu onayladı: *«Öldürücü bir zehir içseler bile zarar görmeyecekler.»* (Markos 16:18). Diğerleri de, Rab'bin sözüne göre (ayet 17), Şeytan'ın zulmünden "iblisleri kovan" Haçın gücüyle korunuyorlardı. Kilisemiz bu yüzden şu ilahiyi söylüyor: **«Tanrım, şeytana karşı bir silah olarak, Bize Haçını verdin: düşman dehşet içinde ve titriyor, onun gücüne bakmaya cesaret edemiyor»** (Sabah Ayini, ses 8).

Sevgili kardeşlerim, Tanrı bize bu güçlü silahı şeytanın tüm hilelerine ve aletlerine karşı ve hayatın zorluklarına karşı verdi. Kutsal Babaların öğrettiği gibi (kendi tecrübelerine dayanarak), Haç tüm Hıristiyanları örter. Kutsanmanın ve gücün kaynağıdır; müminleri destekler; umut verir; hastaları iyileştirir ve bizi kötülüklerden kurtararak her zaman korur.

Kilise'nin bugün bize ibadet için sunduğu Kutsal Haç bizi göklere çıkaran ve bizim için çok daha fazlasını yapan merdivendir. Tehlike veya ihtiyaç anında her gün ve her durumda Rab'bin Kutsal Haçına sığınalım ve yardım isteyelim. Bunu da, hayatımızda mucizeler görmeye onurlandırılacağımızdan emin olarak yapalım. Amin.